

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ

הארי החזי

פנינים נפלאים מתורתנו של

המהר"א זינגין

הגאון הביאריה לייב צינגין ז"ע מפלאצק

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהר"א ל צינגין זינגין

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 8648989-08
פקס: 8648686-08
tzintz@tzintz.org

גיליון רכ"ג, פרשת עקב תשפ"ג

גדרים וסייגים ניתן לקיים על מנת לקבל פרס

וְהָיָה עֲקֵב תִּשְׁמְעוּן וְגו' (ז, יב).
אמרו במדרש (דברים רבה, עקב) על הפסוק (דברים ז, יב) "והיה עקב תשמעון", זהו שאמר הכתוב הורני ה' דרך חקיך, אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, ריבונו של עולם, הורני ה' דרך חקיך - אם באתי לטעות ולילך בדרך רעה, הורני למדני ואצרה בעולם הזה, כדי שאטול שכרי לעתיד לבוא.
והנה יש להבין שהרי אמרו חכמים במשנה 'אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס', וכיצד דוד מבקש שכר על המצוות שעושה. אלא שיש לחלק בין המצוות, לבין הגדרים הנעשים סביב המצוות כדי לפרוש מעבירה, שאת שמירת הגדרים הללו ניתן לקיים אף על מנת לקבל פרס.
והוא שאמר דוד, הורני ה' דרך חקיך - את הדרך מן החקים והיינו הגדרים למצוות אצרנה עקב - על מנת שאוכל לקבל פרס. אך הבינני ואשמרה תורתך ואצרנה בכל לב - שלא על מנת לקבל פרס, מאחר שזהו גוף המצוה.

קומץ המנחה - בפרשתנו

אף בלבך אל תחזיק עצמך לצדיק

אַל תֹּאמֶר בְּלִבְּךָ וְגו' בְּצַדִּיקְתִּי הִבְיָאֵנִי ה' לְרִשְׁתָּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת

(ט, ד).
ודאי שאל לו לאדם להחזיק עצמו לצדיק, שהרי אמרו חז"ל (נדה ב, ל): "אפילו כל העולם אומרים לך צדיק אתה, היה בעיניך כרשע". נמצא שאף אם באמת האדם צדיק, אין לו לומר זאת, אבל בלבו עלול הוא לחשוב כי צדיק הינו.
על כך אומרת התורה: "אל תאמר בלבבך", לא רק בפיו, אלא גם 'בליבך' עליך לדעת את האמת ולא רק כענווה "כי לא בצדקתך וביושר לבבך אתה בא לרשת את ארצם", כי האמת היא - "עם קשה עורף אתה".

מלא העומר

לא הזכיר את קרה - שלא לבייש את בניו

וְאֶשֶׁר עָשָׂה לְדַתְּךָ וְלְאֲבִיכֶם וְגו' (יא, ו).
מדוע לא הזכיר משה רבינו בדבריו גם את קורח עצמו. אלא משה רבינו ע"ה בא ללמדנו מוסר השכל כיצד יש להוכיח את הכלל. יש להקפיד בעת התוכחה שלא לגרום בושה לאחד מהנוכחים. לכן, כיון שבני קורח לא מתו, לא הזכיר משה את מעשה קורח, כדי שלא לבייש את בני השומעים.
אך דתן ואבירם שלא נותר כל זכר מהם שהרי נאמר "ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם" לא היתה כל מניעה להזכיר גנותם.
מלא העומר

על דרך הדרוש

הטעם שלקנות התורה צריך עמל והסתפקות במועט

בתאוות לא יוכל לתת אל לבו לעמול בתורה, כי גם יום ולילה לא ישקוט ולבו הומה לתאוות שונות אשר אין להם שיעור. אבל בהיות האדם על מדת ההסתפקות ולא יחפוץ רק מה שהוא לקיום ההכרחי, בודאי לבו פנוי לעסוק בתורה כראוי.
ובזו יובן מה שאמר בפרשת עקב בשבח ארץ ישראל (דברים ח, ט) 'כי ה' אלקיך מביאך אל ארץ כו' ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר בה כל ארץ אשר אבניה ברזל כו', ודרשו חז"ל (תענית ד, א) אל תקרי 'אבניה' אלא 'בוניה'. וראוי לדקדק מה ששיבח שלא במסכנות תאכל בה לחם, פשיטא אם יהיה להם כל טוב לא יצטרכו לאכול פת חריבה.
אך נראה כי עיקר כונת הארץ למען יעסקו בתורה, כמו שאמר (תהלים קה, מה) 'יתן להם ארצות גוים בעבור ישמרו חוקיך כו', והנה עיקר השבח שאיירא דארץ ישראל מחכים (בבא בתרא קנח, ב), וכבר אמרנו שדרכה של תורה שלא להרבות תענוגים אף אם יש לו ובזו זוכה לתורה, וא"כ אמר 'לא במסכנות תאכל בה' הגם שתוכל לאכול למעדנים 'תאכל בה לחם' מפני חפצך בדרכה של תורה, וא"כ האיש המסכן שעושה זאת בעבור עניותו ולא מפני דרכה של תורה איננו משובה, אבל אתה שיש לך כל טוב ותאכל לחם מפני דרכה של תורה ודאי יזכו לתורה, ולזה אמר 'אבניה ברזל', ודרשו חז"ל 'בוניה', שת"ח גדולים יהיו בארץ וזהו על זכותם בדרכה של תורה וכאמור.

פי ה' אלקיך מביאך אל ארץ טובה וכו' ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל וכו' (ח, ט).
שנינו במשנה באבות: "כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא" (פ"ו מ"ד).
הנה מה שאמר התנא אשריך וטוב לך זה פעמיים הוא כשפת יתר, וביאר המהר"ם שיף שיש שני בחינות, שיש אוכל פת במלח לפי שאין לו מה לאכול יותר ואם כן אין זה מפני חיבה של תורה, אבל איש אשר נתן לו ה' עושר ויש לאל ידו להרבות תענוג, וכבר אמרו בירושלמי (עיין תוס' כתובות קד, א ד"ה לא נהייתי בשם המדרש) אם בקשת שיכנסו דברי תורה לתוך מעיך ימעט בתענוגים ואכילה ושתיה רק תסתפק במועט, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות סג, ב) לא תמצא תורה במי שמחיה עצמו רק במי שממית עצמו עליה, ואם כן, אם אתה עושה כן בהיות אשריך וטוב לך, זה האיש ודאי זוכה לתורה בשלימות, ואמר ע"ז אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא.
וענין המיעוט בתענוגים לקיום התורה הוא מובן, כי מי שמרגיל עצמו בתענוגים, ודברי תורה צריכין עמל ויגיעה, ומי שהוא מעונג תקצר נפשו בעמל התורה ויגיעה, וגם לסיבת הרגל תענוגים נפשו לא תשבע מרוב טובה ותאוות יתרות שאין להם גבול, 'כי יצר לב האדם רע מנעוריו' וחפץ לאכול למעדנים, ובהיות אדם שטוף

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק ה' -

צורך הנס של משתחוים רווחים

עומדים צפופים ומשתחוים רווחים. (פ"ה, משנה ה).

כדי שלא ישמעו האחד את וידויו של חברו, לכן ניצבו בריחוק ארבע אמות זה מזה.

יש מקום לשאלה, מדוע היו צריכים רווח של ארבע אמות בין האחד לרעהו? הלא הוידוי הוא בתפילת הלחש ואין האחד שומע את רעהו גם אם יעמדו צפופים.

ויש להשיב, על פי שמבואר במדרש כי 'תפלה בארץ בקול רם ובחוף לארץ בלחש', וסיבת החילוק היא משום שמבואר בגמרא שהמגביה קולו בתפילה הרי הוא מקטני אמנה, היות שנראה שהוא מתפלל בקול כי בלחש לא ישמעוהו. אמנם בארץ ישראל שהיא מקום השכינה, אין תפילה בקול מורה על חשש פן לא ישמע ה', ולכן אפשר להתפלל בקול.

יתכן שגם במקדש היו רגילים להתפלל ולהתוודות לפני ה' בקול ולכן היה צורך בנס של 'משתחוים רווחים' כדי שלא ישמע כל אחד את וידו חברו.

לדבר רוחני אין הגבלת מקום

עומדים צפופין ומשתחוים רווחים וכו' ולא אמר אדם לחבירו צר לי המקום שאלין בירושלים (פ"ה, מ"ה).

קו משותף ישנו בין שני הניסים הללו, שניהם מלמדים שבמקדש ובירושלים, מקום ושטח לא היו מגבלה.

הביאור בזה הוא משום שלדבר רוחני אין הגבלת מקום, כך גם בית המקדש וירושלים שהיו מקום הקדושה הגיעו לדרגה כזו של דבר רוחני שאינו מצטמצם במקום, לכן השתחוו בריוח, וכמו כן היה מקום בירושלים ללינת כל עולי הרגל ששהו בה.

ברוחניות מועט מחזיק את המרובה

ולא אמר אדם צר לי המקום שאלין בירושלים (פרק ה, שם).

טבען של ירושלים וארץ ישראל שהיו מועט מחזיק את המרובה. בזוהר מבואר שגם בהיות בני ישראל במדבר, היה עמהם 'אוריא

דארץ ישראל', וגם שם מועט היה מחזיק את המרובה. כך הקהיל משה את כל העם אלא מול פני הסלע. ובמדרש מסופר שגודלו של הסלע היה כשל נפה קטנה, אך כל ישראל עמדו למולו פנים אל פנים!

על פי זה אפשר לבאר את דברי משה אל סיוחון בבקשו ממנו רשות לעבור בארצו, 'הנה אנחנו בקדש עיר קצה גבולך' (במדבר כ, טז). ביאור הפסוק הוא, כי הנה משה הבטיחו שלא יעברו בשדות ובכרמים אלא ילכו רק בדרך המלך. לכאורה היה על סיוחון לחשוש שלגודלו של העם שְׁמָנָה מיליוני איש, הבטחתו של משה היא בלתי מציאותית.

אך משה אמר לו, אנו מתנהלים בצורה רוחנית שאינה קשורה למגבלות של מקום, ומועט מחזיק את המרובה. והנה לך ראייה, כולנו נמצאים בעיר אחת קטנה בקצה הגבול – קדש. ומעתה אתה יכול להאמין שגם בעוברנו בארצך, נלך רק בדרך המלך ולא ניטה ימין או שמאל.

לבסוף הכל נותנים צדקה, השאלה רק למי...

ארבע מדות בנותני צדקה כו' יתנו אחרים והוא לא יתן עינו רעה בשלו וכו' לא יתן ולא יתנו אחרים רשע (פ"ה, משנה יג).

המשנה טעונה ביאור, הלא שניהם - האומר שיתנו אחרים והוא לא יתן, וכן האומר כי הוא לא יתן ואף אחרים לא יתנו – אינם נותנים כלום, ומדוע התנא מונה אותם בין 'הנותנים צדקה'?

ויש לבאר על פי הגמרא הדורשת את הפסוק 'הלא פרוס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית'. וכך הגמרא מבארת: זכה – 'פרוס לרעב לחמך', כלומר תתן מרצונך. אם לא זכה הרי ש'ועניים מרודים תביא בית' – זו מלכות רומי, כלומר תאלץ לפרנס את ענייה של רומי.

נמצא שגם המסרבים לתת צדקה, יתנו לבסוף צדקה. וכך נמצא שהאומר יתנו אחרים ועינו רעה בשלו – כלומר עינו רעה לפרנס את עניי עמו, יאלץ לבסוף לפרנס עניי אחרים – עניי רומי, כך גם יאלץ לפרנסם, זה שאינו רוצה לתת ואינו רוצה שיתנו אחרים. נמצא שלבסוף הכל נותנים צדקה, השאלה רק למי...

פניני ישועות

הגניבה שלא צלחה!

מעטפה עם צ'קים הם מצאו וברחו.

למחרת כשהגעתי למשרד וראיתי את המהפכה, הלכתי ישר לבדוק מה עם המעטפה, ולשמחתי ראיתי שהמעטפה עומדת במקומה, אפילו שבעיון במצלמות האבטחה נראים בבירור הגנבים כשהם מסתכלים ובוחנים היטב את המדף שבו הייתה מונחת המעטפה. ניסיתי לחשוב על מה עשה לי ה' ככה שבדיוק את המעטפה של המזומנים לא השיגה ידם (את המעטפה של הצ'קים שגנבו אני יכול לבטל). ואז נזכרתי שבאותו יום בדיוק בו ארעה הגניבה יורדת לי התרומה למכונת הנפלא ובוודאי שזכות רבינו המהרא"ל צינץ עמדה לזכותי באותה שעה.

תודה רבה על זיכוי הרבים הגדול שהנכם עושים, ובוודאי שזכות רבינו המחבר עומדת גם לימינכם!

קלמן ג.

מנהל חברת

אל שולחן המערכת לא מפסיקים לזרום סיפורים של חברי וידידי המכון, שמרגישים ממש כי תרומתם למכון הנפלא המקיים את צוואתו של המרא"ל צינץ ז"ע עוזרת ומסייעת להם בכל תחומי החיים.

כזה הוא גם סיפורו של קלמן ג. ידיד ותיק של המכון - "חבר זהב" זה כבר כמה שנים:

אני מנהל סניף מקומי של חברה המשווקת כלים למטבחים תעשייתיים, וככל משרד העוסק בדברים כאלו מתגלגלים כספים רבים בינות לכותלי המשרד, כספים המגיעים בעיקר מהתשלום אותם משלמים המוסדות שקונים מאתנו את הכלים.

לילה אחד לפני שבוע ארעה פריצה למשרדנו על ידי גנבים מומחים, בערך בשעה 3 לפנות בוקר פרצו את החלון משם נכנסו לתוך המשרד והחלו לחפש כסף מזומן. למרבה הנס את הדבר שהם הכי חיפשו, את שטרות הכסף - 'מזומנים', באופן פלאי הם לא ראו, על אף שבאותו זמן הייתה במשרד מעטפה מלאה בכסף מזומן. רק

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון ז"ע ולזכות בהבטחתו
ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות